

ความพิสดารพรากรเด็กและพรากรผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายอาญา

นายสมหวัง วิริยะพล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2536

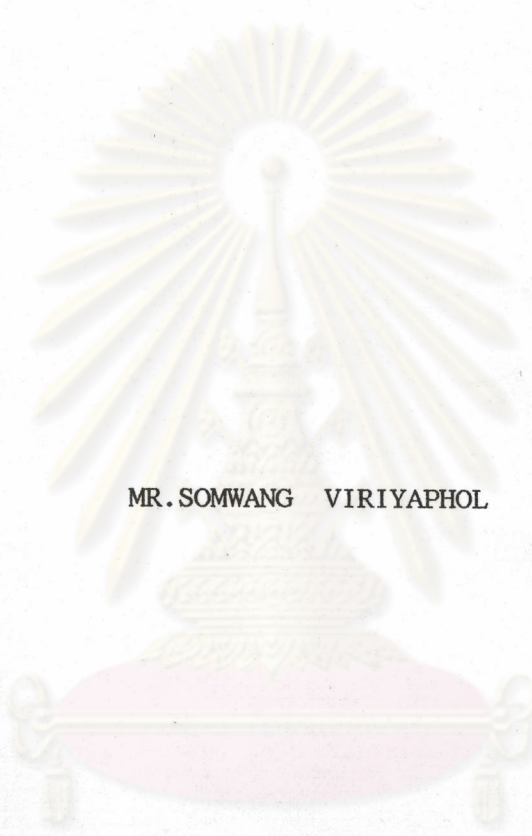
ISBN 974-582-887-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019018

117140910

OFFENCE OF TAKING A CHILD AND TAKING A MINOR UNDER THE PENAL CODE

MR. SOMWANG VIRIYAPHOL

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws
Department of Law
Graduate School
Chulalongkorn University
1993

ISBN 974-582-887-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

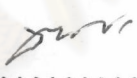
ความผิดฐานพรากเด็กและพรากผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายอาญา
นายสมหวัง วิริยะพล
นิติศาสตร์
รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์
ดร.จirinตี ทะวานนท์

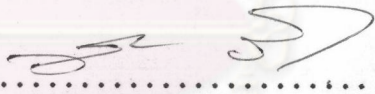

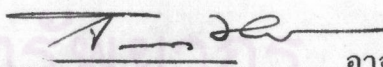
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

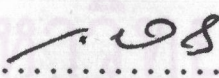

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญวิทย์ ยอดมณี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.จirinตี ทะวานนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์กุลพล พลวัน)

..... กรรมการ
(อาจารย์ตระกูล วินิจฉัยภาค)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมหวัง วิริยะผล : ความผิดฐานพรากเด็กและพรากผู้เยาว์ ตามประมวลกฎหมาย
อาญา (OFFENSE OF TAKING A CHILD AND TAKING A MINOR UNDER PENAL
CODE) อ.ท.ปริกษา : รศ.มัทยา จิตติรัตน์, 110 หน้า. ISBN 974-582-887-4

ความหมายของคำว่า "พราก" ตามถ้อยบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 317,
มาตรา 318 และมาตรา 319 นั้น มิได้มีการให้คำนิยามไว้แน่ชัด ก่อให้เกิดปัญหาในการตีความ
ว่าลักษณะของการกระทำผิดอย่างใด จึงจะถือได้ว่าเป็นความผิดฐานพรากเด็ก หรือพรากผู้เยาว์
ตามประมวลกฎหมายอาญามาตราดังกล่าว จึงสมควรวิเคราะห์ให้ทราบถึงความหมายของถ้อยคำ
ดังกล่าว และเจตนารมณ์ของกฎหมายมาตราดังกล่าวด้วย

ความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์นั้น เกิดขึ้นจากแนวความคิดในการคุ้มครองสิทธิ
เด็กและผู้เยาว์ซึ่งมีมาแต่โบราณ โดยจะเห็นได้จากประวัติศาสตร์กฎหมายสากลและประวัติศาสตร์
กฎหมายไทย ทั้งนี้เพราะถือว่า เด็กหรือผู้เยาว์ เป็นผู้อ่อนด้อยทางวุฒิภาวะในด้านต่าง ๆ จึงควร
ได้รับการคุ้มครองโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ความผิดฐานพรากเด็ก และพรากผู้เยาว์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 317,
มาตรา 318 และมาตรา 319 ได้บัญญัติถึงลักษณะของการทำความผิดฐานพรากเด็กหรือพราก
ผู้เยาว์ไว้ว่าจะต้องประกอบด้วยการพรากเด็ก หรือผู้เยาว์ไปจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือ
ผู้ดูแล และต้องเป็นกรณี "ปราศจากเหตุสมควร" ด้วย

ในกฎหมายต่างประเทศซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับความผิดลักษณะเดียวกันนี้ ต่างก็มีเจตนารมณ์
ในการให้ความคุ้มครองสิทธิแก่เด็ก หรือผู้เยาว์โดยตรง โดยกำหนดถ้อยคำในความผิดดังกล่าวว่า
"Abduction" หมายความว่า การกระทำอันมีลักษณะ "Taking away" แปลได้ว่า "เป็นการ
พาเด็ก หรือพาผู้เยาว์ไปจากผู้ปกครองของเขาเหล่านั้น" เป็นความผิดทันทีโดยไม่คำนึงถึงอำนาจ
ปกครองแต่อย่างใด ทำให้การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือผู้เยาว์มีประสิทธิภาพ และได้ผลสมบูรณ์อย่าง
กว้างขวาง

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์เห็นว่า ควรมีการกำหนดความหมายของถ้อยคำในกฎหมายใน
ความผิดลักษณะดังกล่าวให้ถูกต้องชัดเจน เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิเด็ก และผู้เยาว์เป็นไปโดย
ถูกต้องและได้ผลสมบูรณ์ นอกจากนี้ควรหาแนวทางในการคุ้มครองสิทธิเด็กและผู้เยาว์ในกรณีการ
ดำเนินคดีกับผู้ใช้อำนาจปกครอง ซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดเสียเอง และในกรณีการกำหนดหน้าที่ให้
กับบุคคลผู้พบเด็กพลัดหลง เพื่อการคุ้มครองเด็กและผู้เยาว์ได้อย่างกว้างขวาง และมีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

: MAJOR CRIMINAL LAW AND CRIMINAL JUSTICE
KEY WORD: TAKING A CHILD/ TAKING A MINOR/ PENAL CODE
SOMWANG VIRIYAPHOL : OFFENSE OF TAKING A CHILD AND TAKING A MINOR
UNDER PENAL CODE. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. MATTAYA JITTIRATH
110 PP. ISBN 974-582-887-4

Meaning of "Abduction" according to Penal Code Article 317, Article 318, and Article 319 does not give a clear definition which result in problematic definition of how the offense is done to fall in the offense of taking a child or taking a minor under penal code. Therefore the meaning and aim of penal code should be clearly researched and difined.

The offense of taking a child or taking a minor created since the ancient time the concept to protect right of a child and a minor as can be seen in history of international law and history of Thai law because a child or a minor is not as knowledgable in all aspects. Therefore they should be protected by the law.

The offense in taking a child and taking a minor according to Penal Code Article 317, Article 318, and Article 319 stated that it is the offense of taking a child or taking a minor from the parents, guardians, or those with right to look after and must also be without reasonable mean.

In the other countries' penal code relating to this same offense. It has the mean to give the protection^{of} right to the child or the minor directly by stating that the offense of "Abduction" mean "Taking away" a child or a minor from their parents is an offense without considering other authority which give an effective mean to protect the right of the child or the minor.

The writer of this thesis believes that there should be a clear definition of this penal code in such an offenses to give full protection of right to the child and the minor. Beside, there should be a mean to protect the right of the child and the minor in case the case is against the authority who is an offender himself and in case where it should be the duty of the person found the loss child to widely protect the child and the minor in an effective way.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิติด.....
สาขาวิชา.....กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2535.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยคำแนะนำอันมีค่ายิ่งของท่าน รองศาสตราจารย์มหา จิตติรัตน์ และท่านอาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์ ท่านทั้งสองนอกจากจะได้กรุณา รับเป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว ท่านยังเป็นกำลังใจให้พากเพียรเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จ โดยให้ คำแนะนำเกี่ยวกับเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ ตลอดจนบรรดาเอกสาร หนังสือ ตำราต่าง ๆ รวมทั้ง ตำราต่างประเทศ เพื่อใช้ประกอบในการเขียนวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ยังได้สละเวลาตรวจ วิทยานิพนธ์เพื่อให้ทราบข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วย

ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญวิทย์ ยอดมณี ท่านอาจารย์กุลพล พลวัน และท่านอาจารย์ ดร. กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ นอกจากจะได้กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ยังได้กรุณาตรวจ คำโครงวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาสาระ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท่านรองศาสตราจารย์ประธาน วัฒนาวณิชย์ ได้กรุณาให้ข้อมูล รายละเอียด ตลอดจน ตำรากฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่ได้กระทำต่อเด็กและผู้เยาว์ เพื่อใช้ในการ เขียนวิทยานิพนธ์

ท่านอาจารย์วัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดหนองคาย ได้กรุณา ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการคุ้มครองสิทธิเด็กและผู้เยาว์ในประเทศไทย

ท่านอาจารย์สรพรสิทธิ์ คุ่มประพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายสิทธิเด็ก มูลนิธิเด็ก ได้สละ เวลาสันทนาให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันส่งผลกระทบต่อเด็กและผู้เยาว์ รวมทั้ง ข้อมูลทางกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความคุ้มครองแก่เด็กและผู้เยาว์ ตลอดจนได้แนะนำ บทความที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าวให้นำมาศึกษาโดยละเอียด

เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ อย่างดียิ่งในการช่วยค้นหาสรรพเอกสาร ตำรา บทความต่าง ๆ กฎหมายต่างประเทศ เพื่อใช้ ใน การเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ห้องสมุด กระทรวงยุติธรรม ก็ได้ให้ความกรุณาใน ลักษณะเช่นเดียวกันนี้

พนักงานส่วนงานกลาง สำนักกฎหมาย ธนาคารกสิกรไทย สำนักงานใหญ่ ได้กรุณาให้ ความช่วยเหลือในการพิมพ์ ตราวจาน แก้วไขควง รวมทั้งการเรียบเรียง จัดรูปเล่มให้เป็นไป ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านที่ได้กล่าวนามมาข้างต้น ตลอดจนขอ
ขอบคุณเจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้ให้ความช่วยเหลือ จนวิทยานิพนธ์สำเร็จเป็นรูปเล่ม มา
ณ ^{นี้} ทนด้วย

ท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ พี่ ๆ และน้อง ๆ ของข้าพเจ้าที่ได้กรุณาเป็น
กำลังใจให้แก่ข้าพเจ้าเสมอมา จนได้มีโอกาสสำเร็จการศึกษาครั้งนี้

สมหวัง วิริยะผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 สมมุติฐานของวิทยานิพนธ์	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษาและวิธีดำเนินการวิจัย	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและผู้เยาว์	7
ก. ประวัติศาสตร์กฎหมายสากล	7
ข. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย	14
2.1 แนวความคิดในการคุ้มครองสิทธิเด็กและผู้เยาว์ ในความผิดฐาน พรากเด็กและพรากผู้เยาว์ในประเทศไทย	18
2.2 แนวความคิดในการคุ้มครองเด็กและผู้เยาว์ตามหลักกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน	24
2.3 เจตนารมณ์ของกฎหมายในความผิดฐานพรากเด็กและพรากผู้เยาว์	30
2.4 สิทธิของเด็กที่จะได้รับความคุ้มครอง	45
บทที่ 3 หลักกฎหมายและการใช้กฎหมายว่าด้วยความผิดฐานพรากเด็ก และพรากผู้เยาว์ในประเทศไทย	50
3.1 ความหมายของคำว่า "โดยปราศจากเหตุสมควร"	52
3.2 ความหมายของคำว่า "พราก"	58
3.3 ความหมายของคำว่า "บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล"	64
3.4 ความหมายของคำว่า "เพื่อหาอะไร" หรือ "เพื่อการอนาจาร"	68
3.5 ความหมายของคำว่า "โดยผู้เยาว์ไม่เต็มใจไปด้วย" หรือ "โดยผู้เยาว์เต็มใจไปด้วย"	70
3.6 ปัญหาความขัดแย้งของการบังคับใช้กฎหมายในความผิดฐาน พรากเด็กและพรากผู้เยาว์กับกฎหมายอื่น	77
3.7 ปัญหาความขัดแย้งของการบังคับใช้กฎหมายในความผิดฐาน พรากเด็กและพรากผู้เยาว์กับศีลธรรมจรรยา	82
บทที่ 4 ลักษณะความผิดฐานพรากเด็กและพรากผู้เยาว์ตามกฎหมายต่างประเทศ	86

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1 ความผิดฐานพรากเด็กและพรากผู้เยาว์ตามกฎหมาย ของสหรัฐอเมริกา	86
4.2 ความผิดฐานพรากเด็กและพรากผู้เยาว์ตามกฎหมาย ของเทศอังกฤษ	92
4.3 ความผิดฐานพรากเด็กและพรากผู้เยาว์ตามกฎหมาย ของเทศญี่ปุ่น	96
4.4 ความผิดฐานพรากเด็กและพรากผู้เยาว์ตามกฎหมาย ของเทศจีน	102
4.5 บทสรุปจากการเปรียบเทียบความผิดฐานพรากเด็กและพรากผู้เยาว์ ตามกฎหมายไทย และกฎหมายต่างประเทศ.....	105
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	107
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	114
ประวัติผู้เขียน	213

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย